SUNRISE EVALUATION EXAM KIDATO CHA KWANZA-2021

JINA…………………………………………………………..   Nambari………………………

Sahihi…………………………………………………Tarehe………………………………

102

KISWAHILI

Insha,Ufahamu, matumizi ya lugha,Fasihi na isimujamii.

MUDA: SAA 2 ½

Cheti cha Kuhitimu Elimu ya Sekondari. (K.C.S.E)

LUGHA

MUDA: SAA 2 ½

MAAGIZO:

a) Andika jina na nambari yako katika nafasi uliyoachiwa.

b) Jibu maswali yote

c) Maswali yaandikwe katika nafasi zilizoachwa katika kijitabu hiki.

SWALI	UPEO	ALAMA
1 INSHA	20	
2 UFAHAMU	15	
3 MATUMIZI YA LUGHA	40	
4 FASIHI	15	
5 ISIMU JAMII	10	
JUMLA	100	

1. Tunga kisa kinachoanza kwa maneno yafuatayo:

Nilijaribu kuyafumbua macho yangu yaliyojaa uchovu kutokana na malimbikizo ya usingizi …

UFAHAMU **[alama 15]**

Soma makala haya kisha ujibu maswali yanayofuata:

Corona ni jamii kubwa ya virusi vinavyosababisha maradhi kwa wanyama na binadamu.Kwa binadamu ,jamii kadhaa za virusi vya corona vinafahamika kusababisha maambukizi kwenye njia ya hewa na mfumo wa upumuaji.Maradhi yaliyowahi kusababisha madhara makubwa kutokana na virusi vya corona ni pamoja na MERS na SARS yaliyozuka mwanzoni mwa miaka ya 2000.Kirusi cha corona kilichogundulika hivi karibuni kinasababisha ugonjwa unaofahamika kama COVID-19[Koviko 19].

COVID -19 ni ugonjwa wa kuambukiza unaosababishwa na virusi vya corona.Virusi hivyo vipya havikuwa vikifahamika hapo kabla na sayansi ya tiba.Na vilianza nchini China mwezi Disemba 2019.

Dalili kuu za corona ni pamoja na Homa kali,Uchovu na Kikohozi kikavu na zinatokea taratibu.Dalili kubwa na inayoweza kutia hofu ni mtu kukosa pumzi.Lakini isikutishe,ni mtu mmoja pekee kati ya watu sita walioambukizwa virusi vya corona hufikia dalili hiyo hatari.Na asililmia 80 ya walio na virusi hivyo hupata nafuu bila kuhitaji msaada wa matibabu.

WHO inasema wazee na watu wenye magonjwa ya kudumu kama Shinikizo la Damu,Kisukari ,Matatizo ya Figo ndio walio kwenye hatari zaidi ya kuathirika pindi wanapopatwa na virusi vya corona.Watu wa umri wa wastani na wenye afya imara wanaweza kupata virusi vya corona na kupona bila kuhitaji matibabu.Watu wanaweza kupata virusi vya corona kutoka kwa watu walioambukizwa .Virusi vinaweza kusambaa kupitia maji maji kama mafua ,mate na makohozi ya mtu aliye na virusi na kisha kujigusa mdomo ,macho na pua anaweza kupata virusi vya Corona.

Hadi sasa hakuna tiba au chanjo dhidi ya virusi vya Corona lakini kwa sababu virusi hivyo vinaleta dalili mfano wa zile za mafua makali,mchanganyiko wa tiba unatumika kupunguza athari za virusi vya Corona.Kila mtu duniani yuko kwenye uwezekano wa kupata virusi vya Corona.Hupaswi kuwa na hofu bali unapaswa kuchukua tahadhari .

a) Kipe kifungu hiki kichwa mwafaka. Alama 1

……

……

b) Ugonjwa wa Corona ni hatari kwa maisha ya binadamu.Fafanua ukirejelea taarifa. alama 3

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

c) Kwa mujibu wa kifungu hiki,taja mshabaha ulioko kati ya Corona na Mafua Makali. [alama 3]

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

d) Taja aina zozote mbili za magonjwa ambayo yamezungumziwa katika kifungu hiki.al.1

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

e) Unafikiri unaweza kujikinga vipi kutokana na ugonjwa wa Corona kwa mujibu wa kifungu. [alama 6]

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

f) Eleza maana ya maneno haya kama yalivyotumika kwenye taarifa. al.1

Kusambaa………………………………………………………………………………………

Dalili…………………………………………………………………………………………

3.MATUMIZI YA LUGHA (ALAMA 40)

a) Taja aina mbili kuu za sauti katika kiswahili (ala.2)

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

b) Taja:

i) Irabu za mbele. (ala.2)

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

ii) Irabu ya kati (ala.1)

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

iii) Irabu za nyuma (ala,1)

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

c) Kiungo ambacho hutetemaka na kutoa sauti huitwaje. (ala.1)

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

d) Viungo ambavyo hutumika katika utamkaji wa sauti huitwa je? (ala1)

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

e) Taja aina mbili za konsonanti. (ala.2)

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

f) Andika konsonanti tatu mabazo ni vipasuo. (ala.3)

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

g) Toa mifano miwili ya sauti za nazali/ving'ong'o. (ala.2)

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

h) Suati mwambatano nini? (ala.1)

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

i) Taja vipashio vinne vya lugha. (ala.4)

....

....

....

....

j) (i) Eleza maana ya silabi. (alama 1)

....

....

(ii) Huku ukitoa mifano, eleza miundo miwili ya silabi za Kiswahili. (alama 2)

....

....

k) Eleza maana ya:

a) Kiimbo (ala1)

....

....

b) Shadda (ala.1)

....

....

L) Andika sentensi zifuatazo kwa wingi. (ala4)

i) Ukuta ambao ulianguka ni huu

....

....

ii) Mwanagenzi yule amepita mtihani vizuri

....

....

M) Sentensi zifuatazo ziko katika nyakati / hali gani? (ala.2)

a) Otieno hula samaki kila siku

....

....

b) Yeye anaandika kitabu

…………………………………………………………………………………………………

…………………………………………………………………………………………………

n) Tambulisha maneno mbalimbali katika sentensi zifuatazo. (ala.4)

i) Mwanafunzi mvumilivu alisoma vizuri

…………………………………………………………………………………………………

…………………………………………………………………………………………………

ii) Yule ameongea maneno mengi

…………………………………………………………………………………………………

…………………………………………………………………………………………………

p) Kanusha sentensi ifuatayo. (ala2)

i) Nyumba hiyo itafunguliwa

…………………………………………………………………………………………………

…………………………………………………………………………………………………

q) Eleza matumizi ya 'Koloni'

Kisha utungie sentensi. (ala.1)

…………………………………………………………………………………………………

…………………………………………………………………………………………………

4. FASHI SIMULIZI **(ala. 15)**

1. Fasihi simulizi ni nini? (ala.2)

…………………………………………………………………………………………………

…………………………………………………………………………………………………

2. Taja na ueleze majukumu tatu ya fasihi simulizi (ala 3)

……

……

……

……

……

……

……

3. Eleza tofauti tano kati ya fasihi simulizi na fasihi andishi (ala10]

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

4.ISIMU JAMII **[ALAMA 10]**

a) Eleza maana ya lugha. al.2

……

……

……

b) Taja sifa zozote mbili za lugha .al.2

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

c) Fafanua majukumu yoyote matatu ya lugha. al.6

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………